

DE TANDHEELKUNDIGE DIENST IN HET AMERIKAANSCH LEGER. — Toen de oorlog werd verklaard door de Vereenigde Staten, had het leger 58 tandartsen in zijn dienst. Nu is dit aantal verhoonderdvoudigd. In een afzonderlijke school worden de tandartsen bij groepen in den tijd van twee maanden voorbereid voor den militairen tandheelkundigen werkring. In de tanden-infirmerieën, die zich in alle kampen en cantonnementen bevinden, hebben maandelijks tusschen de 225000 en 250000 vullingen plaats, behalve andere tandheelkundige verrichtingen. Aan alle basis-, algemeene en evacuatiehospitalen is een specialist in de plastische tand-chirurgie verbonden.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

CONTRÔLE BIJ TUBERCULOSEBESTRIJDING.

I.

De feiten, in het stuk van VAN EIJK en KRIJGER genoemd, zijn zeer waar. De Centrale Vereeniging tot bestrijding der tuberculose eischt een lijst van patiënten of van huisgezinnen, waarin tuberculose voorkomt, welke blijft berusten bij het bestuur, zoodat van geheimhouding geen sprake kan zijn. Met den arts heeft de Centrale Vereeniging niets te maken, zegt zij, alleen met het bestuur der vereeniging. Ik wil nu spreken over mijn ondervinding, opgedaan met het Groene Kruis te Ruinerwold.

Jaren lang genoot deze vereeniging een rijkssubsidie voor de tuberculosebestrijding wisselende ongeveer tusschen *f* 280.— en *f* 160.—; wij werken de laatste jaren met 7 lighallen voor dag- en nachtgebruik, zoo goed als altijd zoowel zomer als winter bezet, en wat verder bij de tuberculosebestrijding behoort. Dit ging jaren lang goed, totdat in 1913 bij mij komt dr. DE VOO van de Centrale Vereeniging met het verzoek, de adressen der tuberculoselijders of gezinnen te mogen hebben. Ik had bezwaar deze te verschaffen op grond van het beroepsgeheim en omdat ik het niet wenschelijk vond, dat mijn patiënten door een wildvreemde werden bezocht. Op aandringen van het dagelijksch bestuur van het Groene Kruis liet ik mij overhalen een lijstje af te geven aan dr. DE VOO van een 10-tal gezinnen. Bij 2 gezinnen werd hem toegang geweigerd. Den volgenden morgen waren 4 personen op mijn spreekuur om mij te vragen, waarom die andere dokter bij hen op bezoek was geweest; zij waren daarover zeer ontstemd en het had hen zenuwachtig gemaakt omtrent hun ziekte; zij verzochten voortaan van dergelijke bezoeken verschoond te blijven. Van de 4 andere hoorde ik niets (wat echter niet bewijst, dat zij met het bezoek instemden).

Daarna leefden wij weer eenige jaren rustig voort, totdat vóór 3 jaar geleden opnieuw een lijst van de tuberculose-patiënten of gezinnen gevraagd werd. Deze werd door mij geweigerd op grond van het beroepsgeheim en mijn ondervinding, de vorige maal opgedaan. De maatschappelijke gevolgen van het bekendmaken der ziekte kunnen voor de tuberculoselijders zeer groot zijn. Hierop werd het subsidie aan het Groene Kruis geweigerd — via den minister van binnenlandsche zaken. Daarop zond ik namens de vereeniging een klacht aan dien minister en deze verklaarde mijn standpunt te eerbiedigen, doch, op advies van de Centrale Vereeniging, zou geen subsidie worden uitgekeerd, tenzij de Centrale Vereeniging in de gelegenheid werd gesteld contrôle uit te oefenen. Toen werd door mij voorgesteld contrôle uit te oefenen op deze wijze. De controleerende arts mag kennismaken van alles, wat op het gebied der tuberculosebestrijding is gedaan, en kan alle gewenschte vragen stellen aan de wijkzuster, te controleeren uit het algemeene patiëntenboek van het Groene Kruis, te mijnen huize in mijn tegenwoordigheid. Deze wijze van contrôle noemde de Centrale Vereeniging van nul en geener waarde en het subsidie werd geweigerd. De houding der Centrale Vereeniging is sinds 3 jaren niet veranderd. Zij weigert nog steeds subsidie uit te keeren, stelt den eisch een lijst van patiënten bij het bestuur van het Groene Kruis of geen subsidie. Deze houding maakt vele artsen afkeerig van de Centrale Vereeniging

en het zullen juist die artsen zijn, die veel voor de tuberculosebestrijding en tuberculosebehandeling — die innig met elkaar verbonden zijn — willen doen of gedaan hebben. Het ware dus zeer gewenscht, dat alle artsen, die bezwaar hebben tegen deze contrôle, zich hieromtrent ook uiten in het publiek. De Centrale Vereeniging smooft alle klachten op dit gebied en tracht anderen over te halen met den dooddoener: „och kom, wij hebben daarmee nog nooit moeilijkheden gehad”, en de gemeenlijk goedige arts laat zich overhalen, omdat het voor de goede zaak is en ook meestal omdat het gemakkelijker is dan weigeren.

Dat voor een goede tuberculosebestrijding noodig is, dat de arts actief en daadwerkelijk medehelpt en de tuberculosebestrijding in de plaats zijner werkzaamheid zelf leidt, zonder geknoei daartusschen van klaargestoomde tuberculosejuffrouwen en aanstootgevende artsen-controleurs, zal wel een ieder, die werkelijk aan tuberculosebestrijding gedaan heeft, mij toegeven en het is noodzakelijk, dat deze onmogelijke en voor arts en patiënt onaannemelijke contrôle worde afgeschaft.

Het rijkssubsidie voor tuberculosebestrijding is niet meer dan een aalmoes. Wanneer het tienmaal zoo groot was, begon het pas wat te beteekenen; en om die aalmoes te verkrijgen moet men heel gehoorzaam zijn, aan alle plichtplegingen van de Centrale Vereeniging meedoen, ellenlange formulieren invullen, die van zoo goed als geen waarde zijn, e. d.. De contrôle (n. b. eens in de 3 jaar) is een wassen neus, van niet het minste nut, en voor dien wassen neus offert onze Ned. Centr. Vereeniging de tuberculosebestrijding op. Verder moet de taak der tuberculosebestrijding *niet aan bijzondere vereenigingen worden opgedragen, maar aan het Groene Kruis, de practiseerende artsen en de wijkverpleegsters*. Dezen toch alleen komen bij de patiënten zonder opzien te wekken en genieten het vertrouwen; zij kennen de patiënten en weten wat voor hen het best is; zij kennen de streck, waarin zij werken; zij kennen de eigenaardigheden van de bevolking, van den bodem, de voeding en den woningbouw; kortom zij zijn de aangewezen personen en instellingen voor de tuberculosebestrijding.

Ruinerwold, 1 September 1918.

H. LARIJ, arts.

II.

In verband met de instelling eener staatscommissie inzake de bestrijding der tuberculose acht ik het voor het oogenblik niet oirbaar uitvoerig in te gaan op het onder bovenstaanden titel ingezonden stuk van VAN EIJK en KRIJGER.

Dit neemt evenwel niet weg, dat ik meen op enkele onjuistheden te moeten wijzen, welke in dit stuk voorkomen.

1°. Niet de Centrale Vereeniging, doch, zooals reeds herhaaldelijk gezegd is, het *Rijk* verleent het subsidie tot bestrijding der tuberculose. De voorwaarden, waaronder dit geschiedt, zijn door de regeering vastgesteld en een daarvan is, dat het dagelijksch bestuur, en, namens dit, de secretaris-penningmeester der Centrale Vereeniging of diens plaatsvervanger, belast is met het toezicht op alle vereenigingen en stichtingen, die rijkssubsidie tot bestrijding der tuberculose aanvragen, niet alleen op hun geldelijk beleid, maar op hun geheele werken, zooals dit onder 3°. door de inzenders wordt omschreven.

2°. De bewering, dat de contrôle „om de drie jaar plaats had tot heden” is niet juist, zooals kennismeming van de jaarverslagen der Centrale Vereeniging kan aantoonen. Aan de Vereeniging voor wijkverpleging en volksgezondheid te Huizen, de standplaats der inzenders, welke in 1916 de tuberculosebestrijding onder haar werkzaamheden opnam, werd, in verband met de contrôle, in December 1916 en daarna in Augustus 1918 een bezoek gebracht.

's-Gravenhage,
2 September 1918.

C. DEKKER,
secretaris-penningmeester der Centrale Vereeniging.

DE REACTIE VAN WASSERMANN.

Het is ongetwijfeld niet genoeg te waardeeren, dat de heer KAPSENBERG de techniek der reactie van WASSERMANN zooveel mogelijk zocht te verbeteren; dat het hem daar: